

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 158/2026-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Ing. Janou Ševcovou, advokátkou, Panenská 33, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Tdo 53/2024 z 13. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 53/2024 z 13. marca 2025 (ďalej len „dovolenie rozhodnutie“). Tiež ústavný súd žiada o zrušenie označeného rozhodnutia a vrátenie veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1T/114/2017 z 30. júna 2020 (ďalej len „prvostupňový rozsudok“) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2To/25/2021 z 5. septembra 2023 (ďalej len „odvolací rozsudok“) uznaný vinným zo spáchania trestného činu podvodu. Tohto sa dopustil tak, že po tom, čo ho poškodený splnomocnil k priamemu predaju špecifikovaných nehnuteľností (lesné pozemky, pozn.), bol doručený príslušnému okresnému úradu návrh na vklad vlastníckeho práva týkajúci sa predmetných nehnuteľností spolu s notárskou zápisnicou o upísaní akcií nepeňažným vkladom poškodeným, kde po upozornení sťažovateľa na potrebu zmluvy o vložení nepeňažného vkladu bola následne advokátom na žiadosť dotknutej obchodnej spoločnosti (v ktorej bol sťažovateľ členom dozornej rady, pozn.) vypracovaná zmluva o odovzdaní a prevzatí nepeňažného vkladu a vyhlásenie o odovzdaní vlastníctva, kde po doručení uvedených dokumentov príslušnému okresnému úradu

bola zavkladovaná uvedená zmluva, na ktorej sa nachádzal nie pravý podpis sťažovateľa, ktorý však sťažovateľ uznal za vlastný na notárskom úrade. Vlastníkom dotknutej nehnuteľnosti sa tak stala špecifikovaná obchodná spoločnosť, čím bola poškodenému spôsobená škoda vo výške 5 942 488,68 eur. Za to bol sťažovateľovi prvostupňovým rozsudkom uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere jedenástich rokov a odvolacím rozsudkom krajského súdu, ktorým bol zrušený výrok prvostupňového rozsudku okresného súdu o odkázaní poškodeného s nárokom na náhradu škody na civilný proces, bol sťažovateľ zaviazaný nahradiť poškodenému, resp. jeho právnej nástupkyňi, škodu vo výške 5 942 488,68 eur. Dovolanie sťažovateľa uplatnené proti odvolaciemu rozsudku krajského súdu najvyšší súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolacím rozhodnutím odmietol.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ podrobne popisuje obsah odvolacieho rozsudku krajského súdu a dovolacie námietky uplatnené proti rozhodnutiu krajského súdu. Podľa jeho vyjadrenia v rámci dovolacích námietok argumentoval, že vykonaným dokazovaním nebolo bez pochybností preukázané, že by sťažovateľ konal v úmysle niekoho uviesť do omylu, a tým spôsobiť škodu, čo sú obligatórne znaky skutkovej podstaty dotknutého trestného činu. Tiež uvádza, že v dovolaní namietal, že nebola preukázaná ani objektívna stránka spočívajúca v konaní páchatel'a, ktorý na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl. Napokon dodáva, že v rámci dovolania formuloval argumentáciu, v ktorej vytýkal odvolaciemu súdu, že výrok o povinnosti sťažovateľa nahradiť poškodenej škodu v špecifikovanej výške nepodporil odôvodnením, v čom mala uvedená škoda spočívať a v súvislosti s akým konaním ujma na majetku alebo právach poškodeného vznikla.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje, že postupom dovolacieho súdu, ktorý sa stotožnil s opomenutím odvolacieho súdu posúdiť zákonnú podmienku, či uplatnený nárok poškodeného na náhradu škody v zmysle § 46 ods. 1 Trestného poriadku nebol do rozhodovania súdu uhradený, resp. nedošlo aspoň k čiastočnej úhrade vzniknutej škody, bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces.

5. Sťažovateľ namieta, že záver najvyššieho súdu, ktorým posúdil ním uplatnenú dovoláciu vadu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku ako nedôvodnú, je arbitrárny. Toto svoje stanovisko zdôvodňuje argumentáciou o neprimeranej dĺžke vedeného trestného konania, ktoré malo podľa jeho vyjadrenia trvať takmer dvadsaťpäť rokov. Je toho názoru, že nepreskúmanie jeho veci zo strany dovolacieho súdu v časti výšky uloženého trestu je v kontexte okolností mimoriadne dlhého trvania trestného konania zásahom do jeho práva na spravodlivý proces.

6. Sťažovateľ takisto dôvodí, že najvyšší súd nereagoval ani na jeho zásadnú dovoláciu námietku, v ktorej poukazoval na to, že skutková veta neobsahovala všetky zákonné znaky dotknutého trestného činu, a to že neobsahovala obligatórny znak objektívnej stránky – uvedenie do omylu, resp. využitie niekoho omylu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou argumentácie ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho označených práv arbitrárnym prístupom najvyššieho súdu k preskúmaniu jeho dovolacích námietok subsumovaných pod uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h) a i) Trestného poriadku, v zmysle ktorých dovolanie možno podať v prvom prípade, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, v druhom prípade, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

8. V rámci posúdenia opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa sa úloha ústavného súdu sústredila k zodpovedaniu otázky, či je právny záver najvyššieho súdu o nesplnení uplatnených dovolacích dôvodov v kontexte sťažovateľom ponúkanej argumentácie primerane odôvodnený a či interpretácia právnej úpravy aplikovanej najvyšším súdom v sťažovateľovom prípade neodporuje jej podstate a zmyslu. Na uvedený účel sa ústavný súd podrobne oboznámil s obsahom odôvodnenia dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu a v jeho rámci aj s obsahom dovolacích námietok, ktoré sťažovateľ v rámci tohto opravného prostriedku uplatnil.

9. V odôvodnení dovolacieho rozhodnutia najvyšší súd v úvode interpretoval obsah sťažovateľom uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku a upozornil na to, že vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je daný tak, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste, preto samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucich sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Uviedol, že sťažovateľ síce tento špeciálny dovolací dôvod formálne uplatnil, avšak obsahovo nijako nezodpovedal, keď argumentoval, že namieta tento dovolací dôvod, pretože v dovolaní namieta výrok o vine, a teda žiada zrušiť aj výrok o treste. Takto prezentovanú dovolaciu námietku sťažovateľa vyhodnotil ako nedôvodnú.

10. V nasledujúcom bode najvyšší súd vyložil obsah sťažovateľom uplatneného dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, kde pripomenul, že pri posudzovaní námietok subsumovaných pod dotknutý dovolací dôvod je dovolací súd viazaný konečnými skutkovými zisteniami prijatými konajúcimi súdmi prvého a druhého stupňa, čo vylučuje dovolací prieskum správnosti ustálených skutkových zistení. Väčšinu námietok sťažovateľa uplatnených v rámci označenej dovolacej vady vyhodnotil ako skutkové okolnosti prezentované sťažovateľom už v rámci odvolacieho konania, ktoré boli podľa názoru najvyššieho súdu náležite zodpovedané už prvostupňovým súdom a krajským súdom potvrdené ako vecne správne. Za také považoval tvrdenia sťažovateľa o tom, že nebolo preukázané, že by mal byť upozornený na skutočnosť, že je k realizácii vkladu potrebná zmluva o vložení nepeňažného vkladu a že k žiadnemu prevodu nehnuteľného majetku nedošlo, keďže na liste vlastníctva bolo vyznačené záložné právo v prospech špecifikovanej banky.

11. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa o nepreukázaní subjektívnej a objektívnej stránky trestného činu, z ktorého spáchania bol uznaný vinným, najvyšší súd odkázal na svoje zjednocujúce stanovisko (Tpj 39/2010 zo 14. júna 2010), podľa ktorého prípadné námietky o nepreukázaní subjektívnej stránky trestného činu vykonaným dokazovaním nemôžu byť obsahom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keďže aj v tomto prípade ide o námietku dostatočnosti ustálených skutkových zistení, ktorých revízia zo strany dovolacieho súdu nie je prípustná. S odkazom na uvedené doplnil, že obsah uvedeného stanoviska platí aj pre posudzovanie preukázania ostatných znakov skutkovej podstaty trestného činu vrátane jej objektívnej stránky. Doplnil, že v rámci takto uplatnenej dovolacej vady je možné v dovolacom konaní preskúmať iba správnosť právneho posúdenia ustáleného skutku, teda či zo skutku vymedzeného v skutkovej vete rozsudku (ktorý je pre dovolací súd určujúci) vyplýva naplnenie všetkých zákonných znakov trestného činu, v konkrétnom prípade sťažovateľa trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 Trestného zákona. Citujúc označenú skutkovú podstatu, najvyšší súd konštatoval, že z formulovanej skutkovej vety vyplýva naplnenie všetkých znakov dotknutého trestného činu.

12. K tvrdeniu sťažovateľa o neexistencii škody, ktorá mala poškodenému vzniknúť, najvyšší súd uviedol, že toto tvrdenie nezodpovedá skutočnosti. Podľa najvyššieho súdu v samotnej skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku je skutok popísaný aj vo vzťahu ku škode ako kvalifikačnému znaku trestného činu podvodu, kde je uvedený jednak vznik škody, ako aj jej konkrétna výška. Najvyšší súd znovu pripomenul, že takto prezentované skutkové zistenie nemôže dovolací súd ani dopĺňať, ani meniť. K čiastkovej námietke sťažovateľa týkajúcej sa zmeneného výroku o náhrade škody odvolacím rozsudkom krajského súdu najvyšší súd poznamenal, že tento svoj záver krajský súd podrobne zdôvodnil na strane osem odvolacieho rozsudku. Dodal, že v dotknutom prípade škodu predstavovala majetková ujma spočívajúca v strate vlastníckeho práva poškodeného k špecifikovaným nehnuteľnostiam, ktorá bola vyčíslená znaleckým posudkom a je uvedená v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku.

13. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že dovolanie predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len ku korekcii najzávažnejších, mimoriadnych procesných a hmotnoprávných vád a v uvedenom duchu preto dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku, čo je explicitne vyjadrené v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Sťažovateľ, ktorý v dovolaní, ktoré oprel predovšetkým o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, sa v podstate dožaduje revízie skutkových záverov súdov nižšieho stupňa, ktoré, uplatňujúc zásadu voľného hodnotenia dôkazov (výpoveď poškodeného z prípravného konania a na hlavnom pojednávaní, konfrontácia poškodeného so sťažovateľom vykonaná v prípravnom konaní a oboznámená na hlavnom pojednávaní, výpoveď špecifikovanej pracovníčky príslušného okresného úradu a rekognícia vykonaná s touto pracovníčkou, výpoveď manželky poškodeného na hlavnom pojednávaní, výpoveď znalca na hlavnom pojednávaní, znalecké posudky a ďalšie), udalosti popísané v skutkovej vete prvostupňového rozsudku vyhodnotili ako trestný čin podvodu.

14. Je celkom zrejmé, že dovolacie námietky sťažovateľa, v ktorých prezentuje svoju vlastnú interpretáciu skutkového stavu a svoj nesúhlas so skutkovými závermi súdov nižšieho stupňa (o tom, že v inkriminovaný deň sa dostavil na príslušný okresný úrad, kde bol informovaný o potrebe doloženia špecifikovanej zmluvy; o tom, že bol pri vykonanej rekognícii so špecifikovanou pracovníčkou okresného úradu spoznaný ako osoba, ktorá sa na okresný úrad

vo veci vkladu vlastníckeho práva k inkriminovaným nehnuteľnostiam naozaj dostavila; o tom, že bol preukázaný jeho úmysel smerujúci k vzniku škody, a o tom, že bolo preukázané jeho konkrétne konanie napĺňajúce objektívnu stránku dotknutého trestného činu), sa svojou povahou v skutočnosti dotýkajú otázky správnosti zistenia skutkového stavu, ktorej posudzovanie je z dovolacieho prieskumu vylúčené.

15. Ďalej tiež ústavný súd odkazuje na závery uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 3/2020 z 9. decembra 2020, podľa ktorého dovolanie z hľadiska systematiky trestného konania patrí medzi mimoriadne opravné prostriedky, čomu okrem iného zodpovedá aj viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 374 Trestného poriadku, ktorá sa netýka formálnoprávneho uplatnenia niektorého (či viacerých) z dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 a 3 Trestného poriadku, ale vecných chýb, ktoré dovolateľ vo svojom podaní namietol (pozri R 120/2020). Zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania teda znáša výlučne dovolateľ, ktorý svojím podaním určuje mantinely prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu. Najvyšší súd nebude preberať vlastnú aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať (v dovolaní neoznačené) chyby napadnutého rozhodnutia alebo aj jemu predchádzajúceho konania, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov.

16. V zmysle postulátu uvedeného v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia teda platí, že identifikáciou chýb, ktoré dovolateľ vytýka napadnutému rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré vydaniu predmetného rozhodnutia predchádzalo, je dovolací súd viazaný a nie je teda oprávnený v napadnutom rozhodnutí iniciatívne vyhľadávať ďalšie dovolateľom nevytknuté chyby, aj pokiaľ by zakladali niektorý z dôvodov dovolania. Inými slovami, v sťažovateľovom konkrétnom prípade sa najvyšší súd mohol zaoberať len takou vecnou argumentáciou, ktorú sťažovateľ v dovolaní naozaj predostrel. Platí to, okrem iného, aj vo vzťahu k námietke sťažovateľa, ktorú ako novotu predostiera v ústavnej sťažnosti a v ktorej formuluje svoj právny názor, že najvyšší súd mal pri skúmaní sťažovateľom formulovanej vady podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku reflektovať na okolnosť neprimeranej dĺžky trestného konania. Ústavný súd bez toho, aby sa vyjadroval k otázke možnosti účinne subsumovať takúto argumentáciu pod sťažovateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, poznamenáva, že najvyšší súd, pochopiteľne, odpoveď na takúto otázku vo svojom rozhodnutí neposkytol, keďže sťažovateľ argumentáciu takéhoto charakteru v uplatnenom dovolaní nepoužil.

17. Po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia dovolacieho rozhodnutia ústavný súd v prvom rade konštatuje, že najvyšší súd vo svojom rozhodnutí poskytol odpovede na všetky relevantné otázky, ktoré sťažovateľ v podanom dovolaní formuloval. V druhom rade uvádza, že sa nemôže stotožniť s tvrdeniami sťažovateľa o tom, že by najvyšší súd v rámci rozhodovania o dovolaní sťažovateľa uplatňoval svoju právomoc arbitrárnym a neprípustným spôsobom, keď odmietol vykonať sťažovateľom požadovanú revíziu skutkových záverov ustálených konajúcimi súdmi nižšieho stupňa.

18. Podľa názoru ústavného súdu bolo sťažovateľovi náležite a logicky vysvetlené, že v jeho prípade neboli uplatnené dovolacie dôvody naplnené. Dovolací súd ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na dovolacie námietky sťažovateľa a primeraným spôsobom zodpovedal všetky relevantné právne otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Výklad právnych noriem realizovaný najvyšším súdom nevykazuje znaky arbitrárnosti alebo jeho nezlučiteľnosti s právami

zaručenými ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012). Ústavný súd navyše poukazuje na právny názor ustálený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

19. S prihliadnutím na uvedené čiastkové závery ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2026

Peter Molnár
predseda senátu